Saxion OnderwijsInnovatie Hub

Evaluatie KANS

Elise Eshuis
Jolise ’t Mannetje
Miriam Cents
Lectoraat Innovatief en Effectief Onderwijs

November 2022

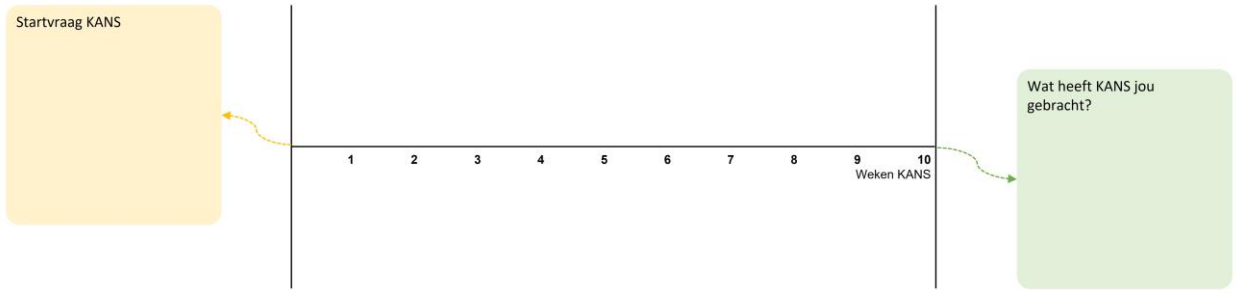
Inhoudsopgave

Doel en aanpak 3
Cohort 1 (deelnemers) 4
Samenvatting ervaringen per week 4
Samenvatting pieken 5
Samenvatting dalen 5
Persoonlijke startvragen 5
Opbrengsten 5
Overige ervaringen 5
Cohort 2 (deelnemers) 6
Samenvatting ervaringen per week 6
Samenvatting pieken 7
Samenvatting dalen 7
Persoonlijke startvragen 7
Opbrengsten 7
Overige ervaringen 7
Cohort 2 (coaches) 9
Samenvatting ervaringen per week 9
Samenvatting pieken 10
Samenvatting dalen 10
Doelen 10
Opbrengsten 10
Overige opmerkingen 10
Motivatie om te starten als coach binnen KANS 11
Ervaring als coach 11
Verschillen in cohorten KANS 11
Mooie elementen van KANS 11
Mogelijke verbeteringen binnen KANS 12
Verschil tussen KANS en het reguliere onderwijs 12
Aanbevelingen voor het reguliere onderwijs 12
Organisatie rondom KANS (o.b.v. vragenlijst bij deelnemers van cohort 1 en 2) 14
Informatie vooraf 14
Conflicterende tijdstippen met reguliere lessen 14
Advies aan anderen 14
Overkoepelende ervaringen en aanbevelingen 15

Doel en aanpak

Om inzicht te verkrijgen in wat KANS deelnemers heeft gebracht en welke momenten of onderdelen van KANS al dan niet van meerwaarde zijn geweest voor hen, zijn individuele (online) interviews[1] afgenomen onder een aantal deelnemers van KANS uit zowel het eerste cohort als tweede cohort. De vraag om deel te nemen aan het interview is door de coaches voorgelegd aan de deelnemers. Dat heeft geresulteerd in 7 interviews na afloop van het eerste cohort (kwartiel 2, 2022, in totaal X deelnemers) en 14 interviews na afloop van het tweede cohort (kwartiel 3, 2022, in totaal X deelnemers).

Tijdens de interviews zijn ervaringen van deelnemers aan KANS besproken aan de hand van een storyline (zie Figuur 1).

Figuur 1. Template storyline KANS

Aan de deelnemers is gevraagd te noteren met welke vraag of met wel doel zij gestart zijn met KANS. Daarna hebben ze de opdracht gekregen een tijdslijn te tekenen van hun KANS-traject: met pieken gaven ze momenten aan die voor hen veel waarde hadden, terwijl ze met een dal aangaven welke momenten voor hen moeilijk, vervelend of lastig waren. Ze werden gevraagd om tijdens het tekenen hardop te denken en aan het eind te noteren wat KANS hen gebracht heeft. Vervolgens is met de deelnemers verder ingezoomd op een aantal van hun pieken en/of dalen.

Na afloop van het traject van het tweede cohort zijn ook de vier coaches geïnterviewd die op dat moment betrokken waren. Aan de hand van dezelfde storyline is besproken hoe deelnemers het traject volgens coaches hebben ervaren. Daarnaast zijn hun eigen ervaringen als coach besproken.

Dit document geeft een beeld van de uitkomsten van deze interviews. Deze uitkomsten zijn gebaseerd op de subjectieve ervaringen van deelnemers en coaches. Vanwege verschillen in het traject van KANS tussen het eerste en tweede cohort, zijn de samenvattingen afzonderlijk van elkaar weergegeven.

[1] Naast de interviews, is onder de deelnemers ook een vragenlijst uitgezet met daarin een kwantitatief deel, aangevuld met open vragen. Van de open vragen die geen overlap vertonen met wat tijdens de interviews is besproken, is ter informatie een samenvatting van de antwoorden toegevoegd. Dit betreft vragen rondom de organisatie van KANS en is gebaseerd op 30 reacties (11 van het eerste cohort, 19 van het tweede cohort).

Cohort 1 (deelnemers)

Samenvatting ervaringen per week

Week 1 – Kennismaken

De kennismaking was voor deelnemers best spannend en lastig en kon confronterend zijn, maar werd ook als erg waardevol ervaren. De gekozen werkvormen waren soms anders dan deelnemers gewend waren, maar het zorgde snel voor een vertrouwde sfeer.

Week 2 – Waar sta ik

Week 2 voelde voor een aantal deelnemers nog als kennismaken. Sommige deelnemers gaven aan dat ze het lastig vonden zichzelf open te stellen. Voor andere deelnemers ontstond in week 2 al een openheid die voor hen waardevol was.

Week 3 – Verlangen/Droom

Het leren kennen van je eigen talenten en kernwaardes was voor veel deelnemers heel waardevol. Ze vonden het heel interessant dat anderen hun talenten ook benoemden of bevestigden. Zelf zien ze hun talenten niet altijd, terwijl inzicht daarin wel erg kan helpen en goed voor je zelfvertrouwen kan zijn.

Week 4 – Hoop/Stilte

Zeker de helft van de deelnemers geeft aan dat meditatie niet echt bij hen past en ze het te zweverig vonden. Een aantal geeft aan liever concretere opdrachten of gesprekken te hebben. Eén deelnemer vond dit juist wel een positieve ervaring.

Week 5 – Vertrouwen/Doen

Het verder aan de slag gaan met talenten, kwaliteiten en kernwaardes is voor deelnemers een fijne ervaring geweest.
De setting was open en veilig en er was ook genoeg ruimte voor ieder individu.

Week 6 – Loslaten

Het bezig zijn met loslaten was voor meerdere deelnemers waardevol, maar tegelijk erg lastig. Ze zagen de meerwaarde, maar het is heel persoonlijk en moet dus ook passen in wat er op dat moment in iemands privé-situatie speelt.

Week 7 – Volg je hart

Het feit dat alles vanaf week 6/7 weer online plaatsvond was voor veel deelnemers lastig. Ook geeft een enkeling aan op dit moment in het traject concretere antwoorden/werkvormen te verwachten. De concrete vraag waarmee sommigen aan het traject begonnen, was naar hun idee nog onvoldoende aan bod gekomen.

Week 8 – Doen

Eén deelnemer geeft expliciet aan dat in deze week alles op zijn plek viel. Het voelde als het toewerken naar een afsluiting. Over week 8 zijn verder geen concrete ervaringen gedeeld.

Week 9 – Leeropbrengsten

De bijdrage van de gastspreker in deze week is positief ervaren. Zijn insteek was interessant en aansprekend. Ook het met elkaar meedenken over vervolgstappen werd gewaardeerd.

Samenvatting pieken

Het levensverhaal delen was heel waardevol, met name de openheid naar elkaar die daarbij ontstond. Het leren kennen van talenten en kernwaardes en later ook bespreken hoe deze toe te passen was ook heel waardevol voor meerdere deelnemers. Ook hebben verschillende werkvormen (o.a. de oefening met het loslaten) deelnemers geholpen om te leren inzien dat niet alles perfect hoeft te zijn. De laatste belangrijke piek was de gastspreker in week 9, die de deelnemers met zijn verhaal wist te inspireren.

Samenvatting dalen

Verschillende deelnemers hebben tijdens het traject een dal gevoeld op het moment dat de inhoud van KANS voor hun gevoel niet goed aansloot bij dingen die op dat moment in hun privéleven speelden. Daardoor werd het soms bijvoorbeeld te confronterend of lastig om dingen een plek te geven. Meerdere deelnemers geven aan dat ze het begin erg spannend vonden, omdat ze nog niemand kenden. De meditatieoefening sloot voor meerdere deelnemers niet aan bij wat ze zelf prettig vinden. Ook de momenten waarop de bijeenkomsten noodgedwongen digitaal waren, werden door deelnemers vaak als dal aangegeven.

Persoonlijke startvragen

De meeste vragen waarmee deelnemers aan KANS zijn begonnen, waren gericht op het verkrijgen van inzicht in een passend(e) studiekeuze of werkveld. Daarnaast noemde een aantal deelnemers het ontdekken van wat ze daarbuiten leuk zouden vinden of wat bij hen zou passen.

Opbrengsten

De meeste deelnemers geven aan meer inzicht te hebben gekregen in hun kwaliteiten en interesses. Aanvullend daarop noemt een klein aantal meer duidelijkheid te hebben gekregen in een passende studiekeuze. Daarnaast gaven enkele deelnemers aan meer vertrouwen te hebben gekregen voor de toekomst.

> “KANS heeft mijn interesses en kwaliteiten laten zien. Niet alleen vanwege de coaches en bijeenkomsten, maar ook door de medestudenten die hebben deelgenomen. Verder heeft het mij inzichten gegeven over mijn toekomst via vertrouwelijke discussies in een gesloten kring die mij anders hebben laten denken over wat ik later wil.”
>
> “KANS gaf mij vertrouwen in de toekomst en duidelijkheid voor mijn volgende studiekeuze.”

Met name bij de deelnemers waarvan de startvraag gericht was op studiekeuze of werkveld sloot de opbrengst van KANS niet altijd aan bij hun initiële vraag. Sommigen gaven aan hun verwachtingen gaandeweg te hebben bijgesteld. Veelal werd genoemd dat KANS hen meer of andere dingen heeft gebracht, die bijvoorbeeld voor verdieping of rust hebben gezorgd en die ze van tevoren niet hadden kunnen bedenken.

Overige ervaringen

Elk van onderstaande punten werd door één deelnemer benoemd.

- Er werd veel vrijheid gegeven. Dat is fijn, maar past wellicht niet bij iedereen. Soms is meer duidelijkheid gewenst als het gaat om doel van een opdracht of werkvorm.
- Fijn dat coaches zich ook openstellen en meedoen.
- Het delen van gelijksoortige ervaringen met groepsgenoten wordt als waardevol ervaren.
- Tijdens KANS wordt er écht naar je geluisterd.
- Input en eigen inbreng in het programma werd gewaardeerd.
- Waardevol om KANS aan een bredere doelgroep aan te bieden.

Cohort 2 (deelnemers)

Samenvatting ervaringen per week

Week 1 – Kennismaken

Kennismaking was voor veel deelnemers spannend en werd wisselend ervaren. Sommigen gaven aan het fijn te vinden elkaar eerst te leren kennen en voelden zich gesteund door de groep, anderen zagen niet de meerwaarde of het nut van de gekozen werkvormen.

Week 2 – Waar sta ik

Een groot deel van de deelnemers vond het levensverhaal delen een waardevolle of bijzondere ervaring. Een aantal deelnemers gaf aan dat het zorgde voor wederzijds begrip en connectie. Aan de andere kant werd dit door sommigen ook als moeilijk of dubbel ervaren, omdat het soms over moeilijke of persoonlijke onderwerpen ging.

Week 3 – Verlangen/Droom

Enerzijds werd de opdracht met het visionboard door een aantal deelnemers als een leuke opdracht gezien, soms vanwege het creatief bezig zijn, soms omdat het hen ook dichter bij anderen bracht door het delen van de verhalen. Anderzijds werd hiervan niet door iedereen de meerwaarde gezien en bestempelde een enkele deelnemer dit als zweverig. Het draken benoemen was voor sommige deelnemers waardevol, voor een van hen is dit richtinggevend geweest bij een gemaakte keuze, voor anderen was het een moment van bewustwording of zorgde het voor meer duidelijkheid in bepaalde situaties.

Week 4 – Hoop/Stilte

Over week 4 zijn geen concrete ervaringen gedeeld.

Week 5 – Vertrouwen/Doen

De focus op talenten werd door veel deelnemers als waardevol gezien. Het zorgde voor zelfvertrouwen, erkenning of iets om op terug te vallen dat ook erkend wordt door anderen.

Week 6 – Loslaten

Week 6 is wisselend ervaren. Voor sommige deelnemers was het loslaten een moeilijke, maar waardevolle oefening. Anderen zagen hier de meerwaarde niet van in of vonden dit zweverig. Een enkele deelnemer had hier moeite mee vanwege een persoonlijke situatie op dat moment. Een enkele deelnemer gaf aan rond deze week zoekende te zijn geweest naar concretere opdrachten.

Week 7 – Volg je hart

Van week 7 wordt door de deelnemers geen duidelijk en eenduidig beeld gegeven. Een enkeling vond het hulp vragen een leerzaam moment, terwijl een andere deelnemer dit confronterend vond. De bijdrage van de gastdocent werd door een enkeling genoemd. Sommigen zagen de link niet met de rest van het programma en een ander vond het voor zichzelf geen positieve bijdrage.

Sommige deelnemers noemen aspecten die niet direct betrekking hebben op het programma van deze week. Sommigen geven aan waardevolle gesprekken te hebben gevoerd met mededeelnemers, anderen misten op dit moment gericht studieadvies.

Week 8 – Doen

De afronding rond week 8/9 heeft er in verschillende groepen anders uitgezien. Samen met de verschillen in persoonlijke situaties en belevingen, maakt dat dat deze week door deelnemers wisselend ervaren werd. Sommige deelnemers vonden het spannend dat de bal weer meer bij henzelf kwam te liggen en liepen met de vraag hoe ze nu verder zouden kunnen. Andere deelnemers hebben juist wel actie en perspectief richting de toekomst ervaren in deze week, onder andere vanwege de mindmap oefening.

Week 9 – Leeropbrengsten/Feest

De gezamenlijke afsluiting werd over het algemeen als fijn, ontspannen en belangrijk gezien.

Samenvatting pieken

Het levensverhaal delen was een moment dat voor veel deelnemers belangrijk was, het zorgde voor herkenning en wederzijds begrip en dit maakte voor sommige deelnemers dat ze zichzelf echt konden openstellen. Het onderzoeken en benoemen van talenten is voor veel deelnemers als de hoogste piek ervaren, met name vanwege het inzicht dat ze daarmee (ook door anderen) in zichzelf hebben gekregen.
Een aantal deelnemers heeft een piek ervaren op momenten dat ze één-op-één gesprekken hadden met een coach of een andere deelnemer die hen op dat moment verder heeft geholpen of waardoor ze tot bepaalde inzichten zijn gekomen.

Samenvatting dalen

De ervaren dalen zijn wisselend geweest. Een klein aantal deelnemers heeft KANS als minder waardevol ervaren, vanwege het niet aansluiten bij de verwachtingen en het – in hun ogen – gebrek aan concrete hulp of opdrachten gericht op studiekeuze. Voor andere deelnemers had een dal of een moeilijke periode tijdens het traject met name betrekking op een privésituatie op dat moment. Voor sommige deelnemers werden de laatste weken met een dalende lijn aangegeven, ofwel omdat ze het moeilijk vonden om na KANS zelf verder te gaan ofwel omdat ze het idee hadden nog geen concrete stappen of keuzes te hebben gemaakt.

Persoonlijke startvragen

De meeste vragen waarmee deelnemers KANS startten, waren gericht op inzicht in passend(e) studiekeuze of werkveld. Daarnaast noemde een klein aantal deelnemers wat algemenere aspecten, zoals het ontdekken van sterke punten, leren inzetten van talenten en het ontdekken van wat diegene kenmerkt.

Opbrengsten

KANS heeft de verschillende deelnemers diverse dingen gebracht, deze lopen enigszins uiteen. Wat deelnemers hier onder andere noemen: interesses een plek kunnen geven, meer ervaren in plaats van overdenken, inzicht in zichzelf (o.a. talenten, (minder) sterke punten, hoe ze op anderen overkomen), aangezet tot actie, inzicht dat niet alles op een bepaalde tijd of in een vooraf opgesteld plan hoeft te passen, reflecteren op gemaakte keuzes en hulp bij toekomstige keuzes. Daarnaast geeft een klein aantal deelnemers aan dat KANS hen inzicht of bevestiging heeft gegeven in welke opleiding bij hen past.

> “KANS heeft mij een nieuwe toekomst gegeven.”
>
> “Nieuwe perspectieven. Oefeningen om zelf te herhalen. Inzicht in wat het meest belangrijk voor mij is. Nieuwe wegen naar mijn doel ontdekt.”

Het merendeel van de deelnemers geeft aan dat ze vooraf verwacht hadden dat het doorlopen van KANS ze concretere eindresultaten met betrekking tot hun studie zou hebben opgeleverd. Hoewel een klein aantal deelnemers aangeeft dat als een gemis of teleurstelling te hebben ervaren, geeft een groot deel aan dat KANS hen juist op breder vlak heeft geholpen en dat de opgedane inzichten zowel richting studiekeuze als daarbuiten bruikbaar zijn. Eén deelnemer benoemt dat KANS minder heeft geholpen dan verwacht.

Overige ervaringen

Elk van onderstaande punten werd door één deelnemer benoemd.

- Ervaren hoe het is en wat het kan doen om écht over bepaalde onderwerpen te praten.
- Opgemerkt dat KANS waardevol was voor anderen, maar heeft het zelf als heel zweverig ervaren.
- Soms zouden deelnemers meer aan het woord kunnen worden gelaten (in plaats van de coaches).

- Op sommige momenten leken deelnemers die specifiek ergens mee zaten of problemen ervaarden te veel aandacht te krijgen ten opzichte van andere deelnemers.
- Zelfvertrouwen is gestegen door KANS, maar dat is naderhand ook weer een beetje weggezakt.
- De dinsdagen waren goed gepland, terwijl het programma voor de donderdagen vaak niet duidelijk was.
- Ondanks de positieve ervaring, zou er meer aandacht mogen zijn voor mensen met expertise op het gebied van studiekeuze, bijvoorbeeld tijdens de workshops.
- De bijeenkomsten van KANS gaven structuur aan je week en je wist dat het niet alleen gezellig was, maar dat je er ook veel leerde en goede gesprekken kon voeren.

Cohort 2 (coaches)

Samenvatting ervaringen per week

Week 1

De aandacht voor en de manier waarop kennismaking plaatsvindt wordt door de coaches als waardevol gezien. De gekozen werkvormen maken het een manier van kennismaken die voor veel deelnemers anders is dan ze gewend zijn, maar die ervoor zorgt dat er een gevoel van veiligheid, openheid en gelijkheid ontstaat.

Week 2

Coaches geven aan dat in week 2 met name het delen van het levensverhaal naar hun idee belangrijk is geweest voor deelnemers. Teruggaan naar wie ze zijn en wat ze hebben meegemaakt, waarbij anderen écht luisteren leidt soms ook tot herkenning en onderling begrip. Dat, in combinatie met het koppelen van het levensverhaal aan kernwaarden, maakt het volgens hen met name waardevol.

Week 3

Om op basis van kernwaarden na te denken over een verlangen of droom is volgens de coaches belangrijk voor het vervolg van het programma en voor het vinden van een stip op de horizon, maar moeilijk of confronterend voor sommige deelnemers. Zeker in combinatie met het benoemen van draken is dit beladen voor sommige deelnemers. Maar door door te vragen en te luisteren lukt het de meeste deelnemers alsnog wel om een droom uit te spreken.

Week 4

In week 4 wordt voortgebouwd op week 3, waarbij er nog wat meer diepgang wordt gezocht ten aanzien van verlangens en dromen en wat deelnemers daarin mogelijk tegenhoudt. Dit wordt volgens hen door deelnemers als lastig ervaren.

Week 5

De coaches geven aan dat week 5 als heel positief werd ervaren, vooral vanwege de aandacht voor talenten. Niet alleen door als deelnemer zelf na te denken over welke talenten je bezit, maar vooral door te horen wat herkend of bevestigd wordt door anderen uit de groep. Eén van de coaches geeft daarbij aan dat dit voor sommige deelnemers schuurt, omdat ze merken dat ze geen pasklare ‘oplossing’ aangereikt krijgen.

Week 6

De focus op loslaten in week 6 wordt gezien als belangrijk, maar ook als iets wat door deelnemers moeilijk gevonden wordt. Daarbij geeft één van de coaches ook aan het lastig te vinden om dit goed te begeleiden en werkvormen te vinden die ervoor zorgen dat studenten ook concreet iets gaan doen.

Week 7

Over week 7 worden geen concrete punten benoemd.

Week 8

Week 8 stond vooral in het teken van afronden, waarbij de focus lag op het in actie komen door de student. Deze week is door omstandigheden per groep verschillend verlopen. Eén van de coaches geeft aan dat het programma wellicht niet naar een concrete afsluiting heeft toegewerkt. Andere coaches benoemen dat sommige studenten al vroeg in actie (willen) komen, terwijl voor anderen het kwartje waarschijnlijk pas na afloop van KANS zal vallen.

Week 9

Het delen van de opbrengsten door studenten in deze week is volgens een van de coaches niet helemaal tot zijn recht gekomen. Over het algemeen werd de gezamenlijke afsluiting als positief ervaren.

Samenvatting pieken

De coaches beschrijven in de eerste twee weken een stijgende lijn, omdat daar de basis wordt gelegd om te komen tot een open en veilige omgeving. De hoogste piek in die periode is de opdracht waarin deelnemers hun levensverhaal delen, vooral omdat dat naar hun idee bij veel deelnemers zorgde voor onderling respect en vertrouwen en het hen daarnaast het gevoel gaf dat ze niet alleen staan. De voornaamste piek in het verdere proces was volgens de coaches rond week 5, waarin talenten benoemen en elkaar daarover bevragen centraal stond. Juist om ook van anderen te horen waar hun talenten liggen kan zorgen voor bevestiging en bewustwording van sterke kanten.

Samenvatting dalen

Na de eerste twee weken van kennismaken constateren de coaches een dalende lijn, vooral met betrekking tot het uitspreken van een verlangen en het formuleren van een droom. Dat vraagt van deelnemers om de diepte in te gaan en dit bleek voor sommigen een abstract thema. Vooral in één van de groepen bleek het lastig om met de deelnemers weer vooruit te kijken en hen weer perspectief te laten inzien. Ook het loslaten wat daarop volgde werd soms naar het idee van de coaches door deelnemers als ingewikkeld of zweverig gezien.

Doelen

Het doel dat de coaches voor hun deelnemers voor ogen hadden bij aanvang van KANS had met name betrekking op zichzelf beter leren kennen al dan niet geholpen door de groep: onder andere inzicht in hun identiteit, waar ze goed in zijn, waar ze energie van krijgen en waar ze passie voor hebben, om vervolgens van daaruit keuzes te maken die bij ze passen.

Opbrengsten

KANS heeft deelnemers volgens de coaches het volgende gebracht:

> “Inzicht in sterke punten. Kernwaarden helder. Iets intern om op terug te vallen. Inzicht dat niet weten ook oké is.”
>
> “Zelfvertrouwen. Regie pakken in hun eigen leven. Rust.”
>
> “Het heeft studenten handvatten opgeleverd, hoe ze met twijfel om kunnen gaan, ze hebben een beter beeld gekregen over wie ze als persoon zijn.”
>
> “Ze meer en beter bij hun gevoel kunnen komen in plaats van wat de omgeving zegt en denkt. Dus meer intrinsiek gemotiveerd en ze hebben meegekregen dat ze meer kunnen vanuit stilte en dat twijfelen normaal is en ze goed zijn zoals ze zijn.”

De coaches geven aan dat de geschetste opbrengsten voor deelnemers over het algemeen aansluiten bij het doel dat zij bij aanvang van KANS voor hun deelnemers hadden.

Overige opmerkingen

Elk van onderstaande punten werd door één coach benoemd.

- Wegens omstandigheden heeft tijdens het traject bij het tweede cohort een verandering in het coachingsteam plaatsgevonden, wat mogelijk voor deelnemers voor wat onduidelijkheid heeft gezorgd.
- Aandachtspunt dat coachen tijdens een traject als KANS niet voor elke docent is weggelegd.
- De samenstelling van de groep en de problemen die deelnemers ervaren kunnen effect hebben op de manier van begeleiden. Het maakt ook dat het soms zoeken is naar een passende manier om te begeleiden en om ervoor te zorgen dat er gelijkwaardigheid ontstaat en aandacht gelijkmatig verdeeld kan worden.

Motivatie om te starten als coach binnen KANS

De redenen waarom de coaches aan de slag zijn gegaan bij KANS lopen uiteen, maar komen allemaal voort vanuit een persoonlijke drive of motivatie. De betrokkenheid van één van de coaches komt voort uit een gemis aan hulp tijdens periodes van twijfel in de eigen studieperiode en daarnaast om via deze weg andere studenten te kunnen helpen sneller tot inzicht te komen. Een andere coach merkt dat voor studenten de nadruk vaak ligt op het studieprogramma en het afronden van de studie, terwijl dat voor grote – onnodige – onzekerheid kan zorgen. Vanuit die gedachte zou Saxion een broedplaats mogen zijn, niet alleen op professioneel, maar juist ook op persoonlijk vlak, waarbij er meer aandacht is voor het zien van de héle student. Een andere coach bemerkt dat de nood hoog is bij de huidige generatie; er zijn veel keuzes te maken en studenten voelen zich niet altijd gezien en gehoord. De motivatie is om van daaruit bij te dragen aan het dichterbij de stip op de horizon te komen en te ondersteunen in het maken van keuzes die bij studenten passen. Een laatste coach geeft aan hart te hebben voor studenten en hen graag te willen helpen om dichterbij zichzelf te komen en los te komen van prestatiedenken.

Ervaring als coach

De huidige coaches verschillen wat betreft hun ervaring en achtergrond met betrekking tot coaching. De één heeft zelf veel deelgenomen aan coachingstrajecten, heeft ondersteund bij meerdere coachingstrajecten en coacht vooral vanuit gedrevenheid en inlevingsvermogen. Een andere coach ziet zichzelf nog “onderaan de ladder”, maar merkt op dat je studenten altijd wat kunt leren. Het is een bewuste keuze om al in actie te komen en te experimenteren wanneer er behoefte lijkt te zijn, in plaats van te wachten tot er een omlijst plan ligt. Een derde coach heeft diverse coachingsopleidingen gedaan en begeleidt al langere tijd studenten. Merkt daarbij op dat coaching bij KANS een stap verder gaat, wat betekent dat je als coach ook uit je comfortzone moet. De laatste coach geeft aan ervaring uit te bouwen. Er was al veel ervaring in het voeren van gesprekken met studenten, maar deze coach leert nog steeds bij en breidt door ervaring het palet aan werkvormen steeds verder uit.

Sommige coaches geven aan op bepaalde momenten nog zoekende te zijn naar het bieden van passende begeleiding. Met name als het gaat om het inzetten van goede werkvormen om studenten concrete (kleine) stappen te laten zetten, dat vraagt om ervaring en het opbouwen van een verzameling aangeschikte werkvormen. Maar ook wanneer deelnemers met een complexe (privé)situatie zitten die niet binnen KANS ‘op te lossen’ valt. Soms is het dan zoeken naar wat (aan kleine stapjes) wel mogelijk is binnen KANS.

Verschillen in cohorten KANS

- Mate van groepsgevoel onder de deelnemers. Bij het eerste cohort leek van nature veel openheid en verbondenheid te bestaan. De deelnemers aan het tweede cohort bleken (bewust of onbewust) meer gesloten.
- Samenstelling van het coachingsteam (iedereen doet het op zijn/haar eigen manier, wat leidt tot andere resultaten in het groepsvormingsproces).
- Afhankelijk van de groep kunnen er meer of minder deelnemers zijn die te maken hebben met bepaalde issues, uitdagingen of bepaalde (privé)omstandigheden (in het tweede cohort was een groep met daarin relatief veel deelnemers met ASS). Algemene observatie daarbij: één dominante deelnemer kan veel invloed hebben op de groep (positief of negatief).

Mooie elementen van KANS

- De tijd en vrijheid om te doen wat op dat moment nodig is; er is ruimte om ergens meer aandacht aan de besteden als de situatie daarom vraagt.
- De positieve benadering richting deelnemers in combinatie met het feit dat het programma niet geheel vaststaat en deelnemers ook van tevoren niet precies weten wat ze gaan doen.

- Het programma als geheel waarin anders wordt gewerkt dan deelnemers gewend zijn: niet met elkaar aan een project werken, maar wel samen dingen dóen, uit hun comfortzone gaan en (in groepsverband) naar zichzelf kijken aan de hand van werkvormen.
- Dat deelnemers (in een relatief kort tijdsbestek van 10 weken) het U-proces[2] doormaken aan de hand van bepaalde werkvormen; wat ook betekent dat ze (leren) uitspreken wat ze ingewikkeld en moeilijk vinden, maar dat ze vanuit daar ook weer een stip op de horizon zien.

Mogelijke verbeteringen binnen KANS

- Voor deelnemers meer duidelijkheid over het rooster (dat wil zeggen: het was van tevoren niet altijd duidelijk of er naast de vaste dag ook nog een aanvullend programma was op een andere dag in de betreffende week).
- Inherent aan KANS is dat wordt ingespeeld op de behoeften van de groep. Daarvoor zou meer uitwisseling gestimuleerd kunnen worden binnen de organisatie/Saxion om inzicht krijgen in wat er binnen de organisatie/Saxion al geboden wordt, zodat intern passende verbindingen kunnen worden gelegd en/of mensen kunnen worden uitgenodigd bij een bepaalde sessie.
- Uitbreiding van de huidige werkvormen, waarmee deelnemers (nog meer) zelf aan de slag gaan en er (nog meer) de mogelijkheid is om maatwerk te bieden rondom de rode draad van het programma.
- Optie om KANS breder weg te zetten in de organisatie, bijvoorbeeld ook binnen academies of als onderdeel van een Saxion Academy voor studenten, zodat het voor een bredere doelgroep ingezet wordt (niet alleen voor studenten die twijfelen over hun studiekeuze, maar ook voor studenten die twijfelen of vastlopen tijdens andere momenten van hun studie).
- Mogelijkheid om nazorg te bieden na afloop van KANS voor deelnemers die daar behoefte aan hebben.
- Eén van de coaches oppert om eventueel te zoeken naar een mogelijkheid om deelnemers (vanaf het begin) ook aan een integrale opdracht te laten samenwerken, zodat het niet enkel een individueel traject is, maar dat ze, door meer samen te werken, ook meer inzicht in zichzelf ontwikkelen door feedback van groepsgenoten en door onderling het gesprek te voeren. Dit zou dan parallel kunnen bestaan naast het meer individuele spoor, waardoor de nadruk wat meer komt te liggen op groepscoaching.

Verschil tussen KANS en het reguliere onderwijs

- De vrijheid die er binnen KANS is ten opzichte van het reguliere onderwijs: ruimte en tijd om stil te staan bij persoonlijke ervaringen, zonder dat er een checklist afgewerkt hoeft te worden of studenten aan het eind aan bepaalde eisen moeten voldoen.
- In het reguliere onderwijs wordt nog (te) veel gestuurd op rendement in termen van het behalen van een diploma. Binnen KANS ligt de nadruk voornamelijk op de persoon, op het inzetten van talenten en regie durven nemen; het probeert een plek te bieden waar studenten zichzelf kunnen ontwikkelen.
- In het reguliere onderwijs is minder aandacht voor “soft skills’”. Over het algemeen is er wel aandacht voor reflecteren, maar bijvoorbeeld minder voor talenten en passies van studenten; aandacht voor wat ze energie kost en juist energie geeft.

Aanbevelingen voor het reguliere onderwijs

- Studenten meer regie geven in hun eigen leerproces en daarnaast minder richten op het resultaat. Dus meer focus op de weg naar het doel en de doorgemaakte groei, dan op het bereiken van een vooraf bepaald einddoel.
- Meer focus op verbinding. Het opzetten van thuisgroepen is al een mooie verbetering. Daarnaast zouden er bijvoorbeeld plekken ingericht kunnen worden waar studenten (en docenten) elkaar kunnen ontmoeten en zich thuis voelen.

[2] Op basis van “Theory-U”, zie Scharmer, 2013.

- Meer échte aandacht voor studenten, door meer met ze in gesprek te gaan.
- Naast klassikaal onderwijs meer aandacht voor ervaringsleren, door studenten gezamenlijke ervaringen te laten opdoen, zelf te laten experimenteren en daarop gezamenlijk te reflecteren. Daarbij faciliteren dat studenten écht bij elkaar komen, gaan samenwerken en verbinden. En geef dat niet enkel aandacht tijdens slb (gerelateerde) momenten, maar ook tijdens reguliere lessen. Klein beginnen door er bijvoorbeeld samen op uit te gaan of een andere werkvorm in te zetten.
- Daarnaast meer aandacht voor kwaliteiten en talenten en wat dat betekent voor de beroepsprofessional die iemand wil worden of waarvoor hij of zij wordt opgeleid.

Organisatie rondom KANS (o.b.v. vragenlijst bij deelnemers van cohort 1 en 2)

Informatie vooraf

De meeste deelnemers hoorden van KANS via de slb'er/studiecoach. In enkele gevallen zijn deelnemers met KANS in aanraking gekomen via een docent, een direct betrokkene bij KANS, een eerdere deelnemer, de studentpsycholoog, via een krantenartikel of via de website van Saxion.

Iets meer dan de helft van de deelnemers geeft aan dat de informatie voorafgaand aan het traject toereikend was. Een enkeling geeft aan dat pas bij het intakegesprek meer duidelijkheid ontstond. Sommigen geven aan concrete informatie vooraf te hebben gemist of dat de informatie niet overeen kwam met het uiteindelijke programma (bijvoorbeeld ten aanzien van de workshops op de donderdagen en specifieke studiekeuzehulp).

Het intakegesprek werd door alle deelnemers als positief ervaren. Deelnemers geven onder ander aan dat het help om een goed beeld te krijgen van het traject, maar ook dat ze het een prettig gesprek vonden, ze zich op hun gemak voelden en dat er naar hen geluisterd. Een paar deelnemers gaven aan het wel spannend te vinden.

Conflicterende tijdstippen met reguliere lessen

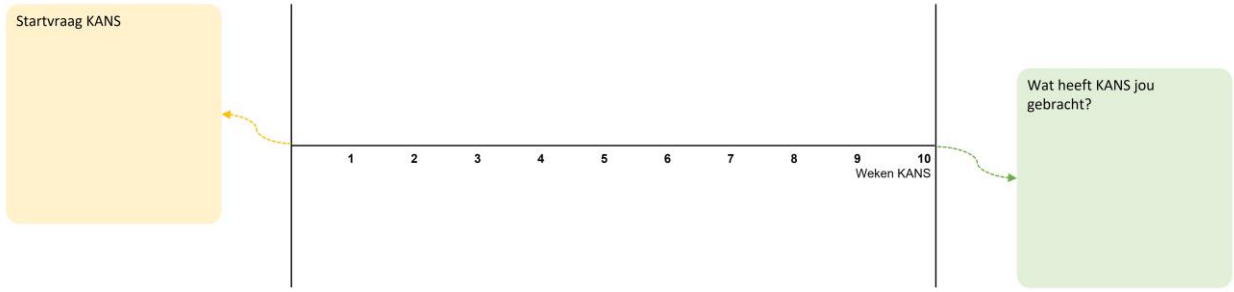
In de meeste gevallen conflicteerden de bijeenkomsten van KANS niet met reguliere lessen, vooral omdat een deel van de deelnemers ten tijde van het traject geen reguliere opleiding volgde. Voor een enkele deelnemer was het in overleg mogelijk ruimte te maken voor KANS. Twee deelnemers gaven aan dat wanneer ze tijdens KANS ook andere lessen hadden, ze op dat moment voor KANS kozen.

Advies aan anderen

Alle studenten geven aan KANS aan te raden. Sommigen geven aan dat het voor iedereen waardevol kan zijn, terwijl anderen noemen dat het vooral waardevol is voor mensen die inzicht willen in hun talenten of die twijfelen over bepaalde (ook niet studiegerelateerde) keuzes. Een aantal studenten geeft aan dat het wel duidelijk moet zijn dat het niet om een studiekeuzetraject gaat, dat het belangrijk is dat je als deelnemer wel écht zelf aan de slag wilt gaan en dat het traject misschien niet voor iedereen is weggelegd.

Overkoepelende ervaringen en aanbevelingen

Na afloop van het traject zijn een aantal deelnemers en de coaches geïnterviewd (7 deelnemers van het eerste cohort; 14 deelnemers en 4 coaches van het tweede cohort). Tijdens de interviews zijn ervaringen van deelnemers aan KANS besproken aan de hand van een storyline (zie Figuur 1), waarbij is ingezoomd op hun pieken en dalen tijdens het traject.

Figuur 2. Template storyline KANS

Ook met de coaches is aan de hand van een storyline besproken hoe deelnemers het traject in hun ogen hebben ervaren. Daarnaast zijn hun eigen ervaringen als coach besproken.

Op hoofdlijnen is het beeld dat deelnemers en coaches schetsen ten aanzien van pieken en dalen tijdens het traject eenduidig. Het kennismaken zorgde over het algemeen voor openheid en een veilige sfeer. De periode na het kennismaken werd overwegend met een dalende lijn aangegeven, met name omdat er meer de diepte in werd gegaan, wat soms als moeilijk werd ervaren. Richting het einde van KANS was het beeld het minst eenduidig; soms werd hier een gebrek handvaten richting concrete acties ervaren of concrete resultaten gemist, terwijl voor anderen juist bepaalde dingen op zijn plek vielen.

Kijkend naar bepaalde oefeningen werden met name het delen van levensverhalen en het onderzoeken van talenten als waardevol gezien. Dat eerste met name omdat het zorgde voor verbinding, openheid, onderling vertrouwen en begrip, en dat laatste vanwege het zelfinzicht en de bevestiging dat het deelnemers heeft gegeven. De oefening over loslaten werd wisselend ervaren; sommigen vonden dit zinvol, anderen juist zweverig of moeilijk vanwege hun eigen (privé)situatie. Ook de meerwaarde van de oefening over hulp vragen werd verschillend ervaren, dit bleek deels afhankelijk van persoonlijke omstandigheden van deelnemers op dat moment. Sommige oefeningen werden door een aantal deelnemers als zweverig ervaren, bijvoorbeeld voor deelnemers van het eerste cohort de mediatieoefening en voor deelnemers van het tweede cohort het maken van een visionboard.

Het algehele beeld is dat de bijdrage van de groep of bepaalde deelnemers een belangrijke rol hebben gespeeld. Door oefeningen te doen met de groep als geheel of juist door één-op-één gesprekken, ervaren deelnemers herkenning en voelen ze zich gesteund en gehoord. Aan de andere kant bleek ook dat soms veel aandacht gaat naar bepaalde deelnemers, wanneer bijvoorbeeld sprake is van privésituaties of persoonlijke omstandigheden die naar voren komen of om aandacht vragen. Dit kan soms invloed hebben op de (ervaringen van) de rest van deelnemers.

Tot slot worden er door coaches en deelnemers mooie opbrengsten van KANS benoemd, al bleek inhoud van het traject voor deelnemers niet altijd overeen te komen met de verwachtingen die ze vooraf hadden. Daarbij sloten de opbrengsten soms niet aan bij de startvraag waarmee deelnemers aan KANS begonnen. Deze verschillen hebben met name betrekking op deelnemers die ingestapt zijn met de verwachting concrete ondersteuning te ontvangen bij het maken van een passende studiekeuze; hoewel sommigen daarin teleurgesteld waren, gaven anderen aan dat KANS hen juist meer heeft gebracht dan enkel handvaten voor het beantwoorden van hun startvraag. Opmerkelijk is

dat de coaches juist wel het gevoel hadden dat de opbrengsten voor de deelnemers over het algemeen aansloten bij het doel dat zij voor hun deelnemers hadden. Wat daarbij opvalt is dat die initiële doelstellingen breder en minder studiegerelateerd geformuleerd waren dan de meeste startvragen van deelnemers.

Kansen om KANS in de toekomst nog kansrijker te maken:

- Wees vooraf duidelijk over de doelstelling van KANS en wat potentiële deelnemers tijdens het traject kunnen verwachten.
- Voor sommige deelnemers kan het helpend zijn om meer houvast te bieden, door ze bijvoorbeeld gericht(er) te helpen met hun leervraag of meer werkvormen aan te bieden die ze doelgericht tot actie aanzetten, niet alleen in de loop van het traject maar zeker ook richting het einde.
- Niet alle oefeningen zijn voor alle deelnemers passend. Hierin kan het helpend zijn om bijvoorbeeld doelen van oefeningen duidelijker in kaart te brengen of keuzes te maken in werkvormen die aansluiten bij doelen en behoeftes van deelnemers.
- Probeer een balans te vinden tussen de focus op de groep versus het individu. Het lijkt goed om bewust te zijn van wat binnen KANS mogelijk is en voor welke hulpvragen er ruimte is. Als privésituaties of persoonlijke omstandigheden complex zijn, is verwijzing naar andere professionals wellicht aan te raden.